

Arbetsmarknadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till arbetsmarknadsnämnden

Datum:
2025-01-24

Diarienummer:
AMN-2024-00582

Handläggare:
Eva Hellstrand, Kjell-Åke Gårdh, Walaa Tammela

Remiss av promemorian Aktivitetskrav inom försörjningsstödet - för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

1. **att** avge yttrande till Regeringskansliet enligt ärendets **bilaga 1**.

Ärendet

Uppsala kommun, arbetsmarknadsnämnden, har ombetts att svara på remissen av promemorian Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet (Ds 2024:29). Utredningen innehåller förslag om aktiviteter inom vissa områden för personer som uppbär ekonomiskt bistånd.

Förvaltningen välkomnar förslagen som ger kommunen möjlighet att arbeta förebyggande för att motverka passivitet och främja individers väg till arbetsmarknaden. Förvaltningen pekar också på behovet av samverkan med civilsamhället som kan erbjuda insatser med låg tröskel gentemot arbetsmarknaden. Insatser bör också kunna genomföras i samarbete med andra aktörer som exempelvis kommunala bolag. Förvaltningen betonar vikten av att Arbetsförmedlingen har resurser för att samverkan ska fungera på ett bra sätt. Av bilaga 1 framgår förslaget till yttrande från förvaltningen.

Beredning

Ärendet har beretts inom arbetsmarknadsförvaltningen.

Att svara på remissen har inte några konsekvenser för perspektiven barn, jämställdhet eller näringsliv.

Föredragning

Bakgrund

Socialdepartementet lämnar i utredningen *Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet (Ds 2024:29)* förslag på aktivitetskrav för vuxna män och kvinnor som uppbär försörjningsstöd. Syftet är bland annat att tidigt bryta passivitet hos den som uppbär försörjningsstöd och att kunna motverka att försörjningsstödet blir en permanent försörjningskälla.

Kommunen ansvarar för att tillhandahålla aktiviteter upp till heltid inom fyra kategorier. Det handlar om aktiviteter

1. för att öka den enskildes förmåga att arbeta eller studera,
2. för att förbättra språkkunskaper,
3. som är arbetsplatsförlagda inom kommunal förvaltning eller
4. för att söka jobb.

Aktivitetserna ska enligt förslag erbjudas efter att personer haft försörjningsstöd i två månader, men det är även möjligt för kommunen att ställa krav på aktiviteter tidigare än efter två månader. Det handlar om att individen sammantaget ska nå upp till heltidssysselsättning, vilket kan innebära att aktiviteterna kan komma att kombineras med andra insatser, till exempel från Arbetsförmedlingen. Undantagna från aktivitetskravet ska vara personer som redan har heltidssysselsättning, personer som har uppnått pensionsåldern, de som har sjukersättning (i den del de har sådan ersättning) eller personer som är föräldralediga med barn under ett år. Socialnämnden ska upprätta en individuell plan för insatserna inom aktivitetskravet och rimlig tid för individen att söka arbete ska avsättas i planen. Socialstyrelsen och Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ska följa upp kommunernas arbete med aktivitetskravet och sanktioner kommer att kunna utdömas vid brister i genomförandet.

Ett alternativt förslag avseende målgrupp för aktivitetskravet ges också i utredningen där personer som deltar i insats hos Arbetsförmedlingen föreslås undantas från aktivitetskravet. I det alternativa förslaget behövs därmed inte samma informationsöverföring som i huvudalternativet när det gäller kommunikationen mellan kommun och Arbetsförmedlingen.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen ställer sig positiv till att personer som får ekonomiskt bistånd deltar i meningsfulla aktiviteter i syfte att närma sig arbetsmarknaden. Detta är en efterlängtat möjlighet att stärka individens väg mot egen försörjning. Förslaget ligger i linje med förvaltningens pågående arbete och ambitioner som beslutats i arbetsmarknadsnämndens Plan för 1000 fler uppsalabor i egenförsörjning, AMN-2023-00174.

Arbetsmarknadsförvaltningen har redan idag resurser och en struktur för att möta behoven hos personer som får ekonomiskt bistånd. Avdelningen Socialtjänst-Ekonomiskt bistånd samarbetar nära med Utbildnings- och jobbcener, där insatser som coaching och vägledning ger individen stöd för att komma närmare arbetsmarknaden.

För att säkerställa effektiva och samordnade insatser krävs samtidigt ett välfungerande samspel mellan kommunen och Arbetsförmedlingen. Den gemensamma dialogen

måste vara kontinuerlig och transparent för att undvika överlappande insatser eller avbrott i stöd till individer.

Som framkommer av Arbetsförmedlingens återrapport från 2023, ”Uppdrag till Arbetsförmedlingen att analysera och redovisa behov hos långtidsarbetslösa som står särskilt långt från arbetsmarknaden”, Af-2022/0114 1951, föreslås flera åtgärder för att förstärka Arbetsförmedlingens insatser för långtidsarbetslösa. Förvaltningen betonar vikten av att Arbetsförmedlingen har resurser för att fullgöra sin roll i arbetsmarknadspolitiken. Arbetsförmedlingens ansvar måste upprätthållas och inte minska i och med att kommunen inom ramarna för aktivitetskravet kommer att erbjuda aktiviteter för försörjningsstödsomtagare.

Det är också viktigt att det finns möjlighet till samverkan med andra aktörer, exempelvis kommunala bolag eller med föreningslivet för att ge insatser inom aktivitetskravet. I Uppsala kommun finns sedan länge en väl fungerande och etablerad samverkan med civilsamhället för nyanländas integration och väg mot arbetsmarknaden. Förvaltningen förutsätter att civilsamhällets resurser kan användas för insatser inom utredningens förslag gällande aktivitetskrav.

Utredningen tar inte ställning i frågan hur mycket staten i slutändan ska ersätta kommunerna med för förslaget om aktivitetskrav (ersättning förutsätts enligt den kommunala finansieringsprincipen, det vill säga att staten inte ger kommuner nya uppgifter utan att ge dem rättmätig finansiering). I utredningen beräknas kommunerna behöva tillhandahålla aktiviteter motsvarande heltid för cirka 41 000 personer i genomsnitt per månad till en uppskattad årlig kostnad på cirka 3,17 miljarder kronor. Som jämförelse var det i november 2024 2 970 personer i åldrarna 16–65 år som uppbar ekonomiskt bistånd i Uppsala kommun.¹

För kommunens del skulle ett införande av aktivitetskrav kunna innebära minskade kostnader för försörjningsstöd om fler försörjningsstödsomtagare går vidare till arbete och egen försörjning. Kommunen ser även att det kan vara bra för individen att ett aktivitetskrav införs som kan bryta en isolering, främja deltagande i samhället och därmed minska risken för ett långvarigt utanförskap.

Sammanfattat ser förvaltningen positivt på möjligheten att införa aktivitetskrav för försörjningsstödsomtagare. Det finns fördelar både för individen, men också för kommunens möjlighet att på sikt minska behovet av ekonomiskt bistånd. Uppsala kommun förutsätter att det finns möjlighet till samverkan med andra aktörer, exempelvis kommunala bolag eller med föreningslivet för att ge insatser inom ramarna för aktivitetskravet.

Uppsala kommun har resurser att genomföra reformen med en väl rustad organisation. Förvaltningen betonar vikten av att Arbetsförmedlingen har resurser i sin del för att fullgöra sin roll i arbetsmarknadspolitiken och som samverkande part.

Ekonomiska konsekvenser

Att besvara remissen medför inga ekonomiska konsekvenser.

---

¹ Socialstyrelsens statistikbas för ekonomiskt bistånd – månadsstatistik.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 24 januari 2025
- Bilaga 1 Yttrande över remissen Aktivitetskrav inom försörjningsstödet, DS-2024:29

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom
Förvaltningsdirektör

Arbetsmarknadsnämnden
Yttrande

s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Handläggare:
Eva Hellstrand, Kjell-Åke Gårdh, Walaa Tammela

Yttrande över remissen Aktivitetskrav inom försörjningsstödet, DS-2024:29

Uppsala kommun har ombetts att besvara remissen Aktivitetskrav inom försörjningsstödet - för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet. I Uppsala kommun ansvarar arbetsmarknadsnämnden för försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen och svarar därför på remissen.

Arbetsmarknadsnämnden välkomnar förslaget om aktivitetskrav och ser det som en efterlängtat reform för att bryta passivisering för personer med långvarigt ekonomiskt bistånd. **Det ger en möjlighet att tydliggöra kommunens roll i arbetsmarknadspolitiken och stärka individens väg mot egen försörjning.** Uppsala kommun har resurser att genomföra reformen med en väl rustad organisation.

Arbetsmarknadsnämnden förordar huvudalternativet med det generella målet om faktisk heltidsaktivitet för vuxna som uppbär försörjningsstöd. Kommunens kostnader för insatser inom ramen för aktivitetskravet förutsätts finansieras enligt finansieringsprincipen.

För att säkerställa effektiva och samordnade insatser krävs samtidigt ett välfungerande samspel mellan kommunen och Arbetsförmedlingen. Den gemensamma dialogen måste vara kontinuerlig och transparent för att undvika överlappande insatser eller avbrott i stöd till individer. Arbetsmarknadsnämnden instämmer i förslaget att individer som har förmedlingsinsatser via upphandlade leverantörer inte ska ingå i målgruppen för aktivitetsansvaret. Risken är annars att oklarheter kan uppstå då en individ har insatser via upphandlad leverantör från Arbetsförmedlingen samtidigt som individen på resterande tid sysselsätts inom aktivitetskravet. Det kan bli svårt att avgöra i sådana situationer om det är kommunens eller leverantörens insatser som leder till resultat i form av arbete eller studier.

Som framkommer av Arbetsförmedlingens återrapport från 2023, ”Uppdrag till Arbetsförmedlingen att analysera och redovisa behov hos långtidsarbetslösa som står särskilt långt från arbetsmarknaden”, Af-2022/0114 1951, föreslås flera åtgärder för att förstärka Arbetsförmedlingens insatser för långtidsarbetslösa. Arbetsmarknadsnämnden betonar vikten av att Arbetsförmedlingen har resurser för att fullgöra sin roll som

samverkande part och att Arbetsförmedlingens ansvar i arbetsmarknadspolitiken upprätthålls och inte minskar i och med kommunens krav på att erbjuda aktiviteter för försörjningsstödmottagare.

Det är också viktigt att det finns möjlighet till samverkan med andra aktörer, exempelvis kommunala bolag eller med föreningslivet för att ge insatser inom aktivitetskravet. I Uppsala kommun finns sedan länge en väl fungerande och etablerad samverkan med civilsamhället för nyanländas integration och väg mot arbetsmarknaden. Förvaltningen förutsätter att civilsamhällets resurser kan användas för insatser inom ramarna för aktivitetskravet.

Pavlos Cavelier Bizas
Arbetsmarknadsnämndens ordförande

Lotta von Wowern
Nämndsekreterare